

Apstiprināts:

„Baltijas Semkopja” Administrācija, Ār-Miņas Kalku-eclā Nr. 14, Puhziņu Gederta un beedra grahmatu-bodē. Bei tam Miņā: Altberga un Kapteina grahmatu-bodis. Zitās pilskēitās: miņas grahm.-bodis. Uf lauleem: pee pagastu-waldem, mahzitateem, skolotajeem, zc.

10. gads.

Miņā, 22. februārī.

Maksa ar peesahitishanu par vasi:

Ar Beelkumu: par gadu 3 rubl., beš Beelkuma 1 rubl. 60 kap.
Ar Beelkumu: par 1/2 gadu 1 rubl. 60 kap., beš Beelkuma 85 kap.

Maksa ekspedizija un grahmatu-bodis fanemot:

Ar Beelkumu: par gadu 2 rubl. 50 kap., beš Beelkuma 1 rubl.
Ar Beelkumu: par 1/2 gadu 1 rubl. 30 kap., beš Beelkuma 55 kap.
Beelkums ween par gadu 1 rubl. 50 l., par 1/2 gadu 80 kap.

Studinajumus, 8 kap. par shtu rakstu rindina, nem pretim G. Mlunans, Jelgawā; Leepinsh, Behtis; Sh. Segalls, Vauktā, un admin. i. r. a. z. i. j. a. Miņā.

Baltijas Semkopja redakcija, administrācija un ekspedizija atronahs Ār-Miņas Kalku-eclā Nr. 14.

Saimnezības nodala.

Zukura beeschu audsinashana Baltijā.

(Turpinājums. Zaur direktora pabrskaitishanos bij isgabjushā Nr. notekis beigums.)

No wisa, kas augshā fazitē, zukura beeschu audsinashanai Baltijā newaretu nekahdi nopeetni lawekli but zekā, jo klimats Austruma-Pruhijā gandrīh gluschi tahds patē, tā Widsemes deenwidds un Kursēmē. Zaur zukura beeschu audsinashanas eeweshanu Austruma-Pruhijā paluda sehta, kas Kurjemi schētra no zukura beeschu audsinashanas apgabaleem Europas reetrumu datā; eeweshojumi un peedshojumi apwezina, ka preeksh beeschu nogatawoshanahs newajaga nemas til daudi siltuma, ja klimats drehgnis. Tapehž gan zukura beeschu audsinashana pelna wisleelakā mehrā muhsu semkopju usmanibu, jo, ka muhsu semkopju apstahli prasa stipras pahrlaboshanas, par to gan neweens neshaubifees. Pirmās folis preeksh zukura beeschu audsinashanas jautajuma ispreeshanas butu beeschu audsinashanas ismehginashana leelakā mehrā un wairaf weetās muhsu tehwiā, un shi ismehginashana jausahf ar wisleelako ruhpihu wifdrishakā laikā.

Schahdi ismehginajumi, tā jau eeshakumā minets, tulix pehž Mareka pehtijumu isstudinashanas, usshakti Baltijas politehnikas ismehginashanas sermā, Petermuischā pee Olaines (Miņas-Jelgawas dselszeka stanija). Bet tā ka ismehginashana notika pee loti neisidewigeem apstahleem, tad ari ismehginajums jaerauga tikai par sagatawoshanos uf ismehginashanu. Wifpirms Petermuischā nebija labi sagatawotas derigas semes. Seme nebija derigi sagatawota, tapehž ka pehrnā rudenī nemas wehl nedomojo uf beeschu audsinashanas ismehginashanu. Beeshu saknes leen dsili semē eekshā un tapehž ari beeschu lauks jau rudenī ar apaschahrtas arku 12 lihds 14 zollu dsili jausaf un jafodrupina; seme, kurā mas kolija, jamehsho rudenī ar launitu. Bet Petermuischā seme nebija nebut tā isstrahdata; beeschu lauks fastahweja is deegan neshpehžigo, druzja melnsemes faturoshā tihroma ar zeeetu mohlainu smilts apaschahrtu! Wehlās ismehginashanas peeteishanas deht newareja ari pareiso auglu kahrtibu eewehrot: kamehr beete auglu kahrtikā nahf pehž labi mehshotas labibās, Petermuischās ismehginashanas laukā auga 1881. gadā lopu rahzeri un 1882. gadā satas baribas maishjums. Bes tam wehl dajshas no apstahletahm sehlohu eeradahs wehlu, tapehž tad ari beeschu stahdishanu ihienā laikā newareja isdarit, zaur ko no augshanos laika wifmasakais 3—4 nedelas aistejeja weltigi; stahdishana notika tikai maija widū (pehž wezā kolendara). Ari beetem augot semes uslaposhanu, nelahlu isnihzinashanu un t. pr. wareja tikai pa datai isdarit, tā ka beetem stipri ween bija jafonkurē ar nelahlem. Kad eeweshojam wifus shos loti neisidewigos apstahklus, pee kahdeem beetem wajadsjeja attihstees, tā pagahjuscho gauichi flajjo un aulsto wafaru, tad jau no pascha eeshakuma uf labu sekmi newareja zeret. Domehr pee wisa ta zaur ismehginajumu weenā sīnā panahja shaidribu.

Ismehginashanu isdarija ar 6 beeschu fortem, proti preeksh ismehginashanas mehmas: 1) leelo balto imperial-beeti, 2) Wilmorin-beeti, 3) ihsto balto Schlesijas beeti, 4) Bestehorna wifwairaf zukura faturosho, oliwam lihdsigo farkano beeti, 5) Karalautschu beeti no 1881., un 6) Karalautschu beeti no 1882. gada.

Pirmās 3 sehflu fortes dabuja no Wagnera sehflu pahdotawahs, Miņā, 4. forti no muischās ihpaschneeka Bestehorna Bebizē pee Keneres, pee Sales upes, un 5. un 6. forti no profesora Dr. G. Mareka Karalautschās. Pirmās 4 fortes jau sen pahsthamas un uislawetas, kamehr Karalautschu beeti profesors Mareks isaudsinajis zaur Kleinwanzlebeneds beetes fajaulshanu ar tā faulko Sweedru beeti. Shi jaunā Karalautschu beete ir itin

laba, bet zeeetaka un tapehž gan to laikam ari tahlak seemelōs warehs audsinat.

Schklas issehja maija widū gultās (eshās) un jaunās beetes isstahdija 27. juniā uf lauka. Ischetrōs terminds, proti 5., 15. un 26. septembrī un 9. oktobrī israkā no laura fortes pa 20 beetem, lai waretu wiau ihpaschibas ispehtit. Shds 26. septembrim beeschu lapās bija wehl gluschi satas, bet tulix pehž tam unahja falna un lapas nomaitaja, zaur ko beeschu attihstishanahs bes laika nobeidshās. Tapehž tad ari 9. oktobrī maulltās beetes bija gandrīh gluschi tahdas paschas, tā 26. septembrī.

Beeshu wehrtiba atkaraš no zukura daudsuma beeschu sulā un no starpības, tahda ir starp beeschu zukuru un tahm weelahm, kas zukura nefatura (organishahm, shahpehli faturoshahm un ogļu weelahm, fahleem, krahsu weelahm u. t. pr.). Ja beeschu sulā butu tikai iskusis weedru zukurs, tad wifu zukuru waretu kristalishetā weidā is beetem isdabut ahra. Bet ja bes zukura beeschu sulā ari wehl zitas weelas iskusufshās, tad is beetem dabon masaf zukura, tapehž ka shēe peemaisijumi nekauj wifam zukuram kristalisherees; shi pahreja zukura dala nu pahreet fihrupā, is kura to tikai ar leelakahm isdoschannahm war isshkirt ahra. Jo wairaf beeschu sulā tahdu weelu, kas zukura nefatura, jo masaf zukura is beetem war isshkirt. Tapehž tad ari runā no tihrahm un nekihrahm beetem.

Pehž Petermuischā audsinatās imperial-beetes lihmissas ispehtishanas israhdijahs, ka no tahs wor tikai 82,8 procentes zukura isshkirt, kamehr 17,2 procentes pahreet fihrupā. No wifās sulās fwara waretu dabut 11,73% tihra zukura.

Petermuischā audsinato un 9. oktobrī norakto beeschu daudsums it gaischi redsams is shi pahrfata.

Beeshu nosaukums.	Zit tabs fwehra gramds, tad bija tā notihritas, tā tabs leelo fabrikā			Zit pudu isnahja no pahrweetas.
	Wifsmagalās.	Wifweeglatās.	Zaurmehrs.	
Imperial-beete . . .	426,6	54,4	210,5	263,7
Wilmorin-beete . . .	356,2	63,5	209,3	233,6
Balta Schlesij. beete . . .	372,7	58,2	193,5	207,2
Bestehorna beete . . .	572,4	60,0	191,0	220,3
Karalautschu beete no 1881. gada . . .	509,3	90,4	189,8	205,1
1882. gada . . .	326,5	75,2	182,4	203,4
Zaurmehrs . . .	427,3	70,0	196,6	222,7

Kā is augshēja pahrfata redsam, beetes bija loti neweenadi augushās un tikai mas ween bija til leelu beeschu, kahdas fabrikās, zaurmehrs nemot, prasa preeksh apstahdashanas. Wahzijas tulles apgabalā isnahf, zaurmehrs rehlinot, 10 gadu laikā, no 1871. lihds 1880. gadam, 253,4 meterzentu no hektara, kas istahja gandrīh 3-reis wairaf, nekā Petermuischā eewahltē. Bet naw gan nemas jashaubas, ka leela starpiba starp Wahzija un Petermuischā audsinato beeschu daudsumu radshes weenigi zaur neisidewigeem apstahleem, pee kahdeem beeschu audsinashanas ismehginashana isgabjushā wafarā Petermuischā notika; jo weenlahrt, Austruma-Pruhijas laufaimneeki lihds schim nekad naw baidijushēes no beeschu mafuma, bet no beeschu siltuma, un otkahrt, isgabjushā wafarā tahda zita weetā, Kursēmē, pee ismehginashanas isaudsis wairaf beeschu, nekā, zaurmehrs nemot, Wahzija isaug.

Daudi labais panahlums bija Petermuischā beeschu labuma sīnā, tā to turpmakais pahrfats israhda.

Beeshu nosaukums.	Zit procent. faufu wrelu beetes.	Zit procent. zukura pahwifam.	Zit procent. zukura nefaturu roshu faufu weelu beetes.	Zit daku no 100 de. beeschu sulā budama zukura pahrt. t. auf.	Zit procent. no wifa beeschu zukura procentu flaita pahrmehrfshās tihra triftas ishetā zukurā.
Wilmorin-beete . . .	15,698	12,71	2,988	81,08	10,31
Balta Schlesij. beete . . .	15,402	12,29	3,112	79,79	9,81
Bestehorna beete . . .	13,666	11,28	2,386	82,54	9,31
Karalautschu beete no 1881. gada . . .	17,213	13,90	3,313	80,75	11,22
1882. gada . . .	16,293	12,87	3,423	78,99	10,16

Tahda bija sula 26. septembrī raktajās beetes. Deht falihdsinashanahs peewedisham widejo beeschu labumu Bohemijas seemelu datā, kur beetem loti branga seme.

Beeshu nosaukums.	Zit procentu zukura beetes.	Zit daku no 100 de. beeschu sulā budama zukura pahrmehrfshās tihra zukurā.	Zit procentu no wifa beeschu auf. prez. flaita pahrmehrfshās tihra triftas zukurā.
Imperial-beete . . .	13,2	83,6	11,0
Wilmorin-beete (ronge) . . .	15,3	85,0	13,0
Balta Schlesij. beete . . .	14,2	82,0	11,6
Bestehorna beete . . .	14,7	83,2	12,2
Schlesij. beete . . .	14,0	83,4	11,7
Wilmorin (ameliorē) . . .	16,3	85,0	13,9
Bestehorna imperial-b. . .	13,6	80,6	11,0

Zaurmehrs gan Bohemijas beetes labakās, nekā Petermuischā audsinatās beetes; bet imperial-beete peemums isouguse pahrala, nekā Bohemijā; ari wifās zitas Petermuischā audsinatās beetes isstrahdashanai derigas. Praktiskā eerauga beeschu sulu wehl par derigu, ja no tahs 7,5 procentes tihra, kristalisheta zukura war isdabut (kamehr no Petermuischā audsinatās imperial-beetes isnahja 11,73 procentes tihra zukura). Beetes, no kurahm dabon 7,5 lihds 10 procentu tihra, kristalisheta zukura, apshme par puslihds labahm, tahdas, no kurahm dabon 10 lihds 12 procentes tihra zukura, — par labahm, un tahdas, no kurahm dabon wairaf tā 12 procentes tihra zukura, — par loti labahm. Pehž khmika J. Orlowski primata wehtijuma, Tambowas gubernā, Lipekās aprinkē, tahda zukura fabrikā isstrahdajot shogad beetes, kas lihdsigas Petermuischā audsinatā imperial-beetei un Karalautschu beetei no 1881. gada. Franziā eerouga beetes, kuru sula fatura 11,76 procentes zukura, par loti labahm; til daudš zukura bija wifās Petermuischā audsinatās beetes, isnemot tikai Bestehorna beeti.

(Turpmal beigums.)

Dashadas sinas.

No eekshsemes.

Miņa. Gumbuga dsineji pee Wehrmana dahrsa. Blakam jirkam, Wehrmana dahrsam preti, jau sen laikem pahshaw dashadas musejas, schauschonas pawiljoni, lelu teatri un ziti tahdi weikali, kas gan pa leelakai datai usturas no lauzineeku grascheem. Kalku eelā lauzineeku leelakā fastahdashanahs weeta. Uf Gekshrigu eedams, lauzineeks, Wehrmana dahrsam pretim, isdsirdis „debeschligo” stabulu flanos un pahrleezigu swanishanu, faprotams, apstahjas un sfatas uf to puši, no kureenes trofnis nahf. Sposhus igresnojumus eeraudshis, laipnos, watenas leetas apsolidamus eezainataja mahrdus isdsirdis semneeks stedsas, debeschligahm stabulu flanaahm puhshot, swoneem swanot, apsolitā paradise. Nu — redseju jau gan! Bet ko? To, ka wira orta waj pustrublis aisripoja Gumbugneeka kasse. S.

Tirgu isnomashana. Miņas pilskēitās walde isfludina, ka ar beidsamo februara deenu Miņā notekot schahdi nomas kontrakti:

- 1) Smilshu-wahrtu tirgus kontraktis;
- 2) Aleksandra tirgus (pee leelā jumpya) kontraktis;
- 3) Krasnoj-gorkas tirgus kontraktis, un
- 4) lopu- un tirgu tirgus kontraktis.

Sho tirgu (muitas-naudas nemshanas) isnomashana noteek zaur Miņas pilskēitās walde; folijumi jaeefneedi pilskēitās waldeš saimnezības-nodalā slarp plkst. 11 un 12 pusdeenā.

Trumpotajeem (kahrschu shpehlmareem) Miņā peenahlfushi itin nepatihlami laiki. Agraf dashs lauzineeks, linus waj labibu eemedis pilskēitā, itin weeght no fanemtās naudas wareja otkwabinatees zaur kahrtim. Misghja uf F. restoraziju jeb zitu lahdu zeenitu weetu un notrumpoja. Bet schim weeghtajam naudas apgroshichanas weikalām tagad radees „ahzis”. Wezafais po

Izmeistars, palkavneeks Starowa kga, ta protams, schabdu naudas apgrostatu draugs nebudams, teem sabzis smalki pakal raudsit. Un par to tikai japrecijas. Runa, ka G. weefniza kahds lauzineeks us lahrim pagrubdis 18,000 rublus. Waj nu schabm walodahm daudj jeb waj taisniba, bet taisniba paleel arveem, ka spehlets top. Tomehr spehleschana us naudu ir loti negehligs eeradums; spehleschana kaisliba wehl daudj nejaulola, nela dserfchana kaisliba. Dschrajs patehre rubli, eereibst, noleekas gulet. — ir tikai rubli patehrejis. Kahrschu spehlanis sehd eekrituschahm azim, bahleem waigeeem zaurahm naktim pee kahrschu galda. — kamehr beidlot wifs notrumpois. Dschrajs wehl lolo-dama un mehnefi par „schlibredn“ lamadams, lahpij us mahjahm: kahrschu spehletajs aismirfi seewu un behrus, neatkauj patd few ne kumosa maises, kamehr wifs krahjuminsch wehja. Kahrschu spehles kaisliba nowed daudj drihjal pee strika, nela dserfchana kaisliba. Dschrajam jau no dabas listas robechas, kahrschu spehlanis krumpo, kamehr ween tam wehl nauda. Wet daudj. daudj reis tas netrumpo ar sawu noudu ween. Ir wezaku, ir draugu, ir preekschneeku nauda, un tad ta notrumpota, jaeet waj pakahrtees! Naktitajam ir stahstis, ka no muhsu paschu tautescheem ne wifai fen at-pakal itin turigs tehws eesuhijis dehlu ar lineem Rigd. Dehls, wehl jauns puika budams, daudj birlawu linu tauteetim ari itin labi pahrdemis, bet brijnum ihfa laikd wifu naudu notrumpois. Wifschmees wehl no kahda schejeenes tirtogataja naudu preeksch mahju eepirlumeem un preeksch zela, mahjds wezakeem issfaldrodams, ka tam linu nauda (wairak tubstoschu rublu) dselszela wagond fnausdot is lobatas isagta. Drihfi pehz tam tehwa dsimtsmahjas un sudmalas pahrdotas uhrupel! Tahdi un teem libdigi augli ir kahrschu spehlei. — Daischds Rigas restorazijas spehleja libdi schim gluschi atklasti, pee spehles predalijahs pat stoleni. Zaur wezaka polizeimeistara lunga jaunakeem soleem schihd nefahrtibas gan miteees, jo dsirdam, ka tas pat do-mino-spehli „kneipds“ noleedfis. Par to waram sche atklasti isteift wiidstako pateizibu.

Semkopibas skolas jautajums. „Waldibas Wehst-nefi“ isfludina 27. dezembri pag. g. Wifaugstaki apstiprinatos normal-statutus preeksch semakahm semkopibas skolahm. Zil tablu zaur to muhsu semkopibas skolu leeto taps wezinata, wehl newaram sinat. Profesors N. f. Widdendorff's faka, ka Reetrumu Europd „normal-plahnu preeksch weselos walfis eeraugot par gluschi nederigu“. Normal-statutds preeksch dibinajamahm semakahm semkopibas skolahm kronis onjola preeksch katras skolas, is walfis rentejas libdi 3500 rubl. gadslahrtigas palihdsibas jeb ari 500 defetinu semes par walti. 1881. gada notureja Rigd us Wifaugstako nolemfchanu, semkopibas kongreju. Scho isdenwigo atgadijumu eewehrodama, Keisariska Widsemes wispahrderiga un ekononifka fabeedriba, ka wifas Widsemes semkopibas interefu aistahwetaja, ar muhschneezibu weendd prahtds budamo, aistahwetaja jautajumu, waj muhschneeziba ar waldibu kopd, newaretu nodibinat semkopibas skolas, kas ari teefcham waretu pahstahwet. Beedriba nolehma, is gadus uinemt 500 rubl. sawd budsketa, ja Wdiemes muhschneeziba atwehleu is gadus 1000 rubl. un ja waldiba, us normal-statutu pamata, apsolitu til pat daudj palihdsibas. Pehz isdoschana apdrofchinaschana preeksch semkopibas skolas, beedriba gribeja isstahdat semkopibas skolas plahnu un usnemtees skolas wispahraudfibu. Widsemes muhschneeziba peekrita fabeedribas preekschklumom un nolehma maria mehnefi 1882. gada, ka is muhschneezibas kasses is gadus jamakfa peeprafita summa, til libdi ka ari waldiba butu 1500 rubl. is gadigas palihdsibas apsolijufe. Wet semkopibas departaments atraidija beedribas luhgumu dehl semkopibas skolas dibinaschana, un proti, weentahrt topehz, ka 26. aprili 1882. gada jau no krona Walmeermuschas semes 200 libdi 300 defetinas Wifaugstaki dahwatas preeksch Aleksandria skolas dibinaschana, un otrahrt tapehz, ka departaments eeraugot par taisnibas peenahlumu, semkopibas skolu dibinaschana un pabalstifchana sira waldibas wehribu greeft wispirmd us teem walfis apgabaleem, kur lahrtigas semkopibas isplatifchana wifwairak wajadfiga, kamehr Widseme semkopibas sira stahwot daudj augstak, nela daudj zitas gubernas.

No Jschkilas. Nakti no 4. us 5. janwari sch. g. wehjsch til breefmigi puhta. ka nozehla Dgres kroga stedelei juntu un weenu muhra stabu pahrsweeda par 2 asd platu leelzaku pahri. Tai pascha wakarid fabrauja mineta kroga stedele libdi 20 zela-wihru, kwei no Rigas brauldami tur sigus baroja. Stedeles jumis fagahfahs ap pulstien trim nakti, us fo kahdas minutes pehz mineto zela-wihru isbraufschana. Jo tee nebutu isbraufschu, tad dresin waj kaudsi butu sweifi paliku-schi. Stedele gan wehl bij palikuschi diwi Schihda siri. Wrenam no teem bija gan weena sija trahpijufe,

tomehr tas bija dsihws; otram bija 2 sijas krituschas katra gar weeneem fahneem, ta ka tas nemaf nebjia kerts. Wet tomehr til pehz triju stundu meleschana to wareja idahut ahra.

Wehl muhsu pagafid atrodas wairak tahdu krogu, kwei til til fo turas. Butu gan wehlejamd, ka muhschu walde, Rigas pilsehta, par to gohdatu, ka krogi tiftu peenahzigaki apfopfi, lai neifzelto nelaimes, kas tahda buschana ahtri war notift!

Austrums.

No Stufmanem. Zil dselszelem leed swars preeksch semes un laudim, to rahda ari muhsu Stuf-mane. Kur preeksch dselszela zaurwifschana stahweja til wezais Plawinu krogs ar lahdam semneeku mah-jahm — Plawinahm (tadeht ari tagad dschirid tas nosaufums — Plawinu stanija), tur tagad redsam, bes glihtajahm stanijas ehlahm, 4 spihkerus schejeenes tirtogataju wajadstahm, diwas jau wezatas bodes, trescho gluschi jaunu, fo nupat atwehra us sawas gruntes schejeenes fainneeks Wahgela kgs; ir leelas plafchas ehfas, fo eenem schejeenes pasta eetaife, wehstulu pasd un sirgu pasd; pee tam te pazekas ari daschas tibkomas dshwo-jama ehfas zehlahm telpahm un gaischeem logeem. Netuhst ari sawu amotneeku, ir jau saws maisneeks, kales, galdneeks un kurpneeks. Wifas schejeenes dsih-wes nermw gan ir andele job tierdsneeziba; schi atwehl weenu waj otu jaunu eemihneeku us Stufmani. Schejeenes apfahrtneekem tas ir war labumu un swehtibu, ka Stufmanes tierdsneeziba gadu no gada eet auguma, un ka winaem ar sawu wesuminu now jalulas libdi tahlai pilsehtai. Us schejeeni atwed sawas prezes neween tuwunneeki, bet brauz ari no 50 wersu un wehl leelata atkahlama, un pa leelakai datai bes eepreekschjes no-luhgchana. Dschudeen peebrauz te lauschu, ta ka kahda pilsehtid, ka zits zitam ir zela newar lahga w-greest. Stufmanes tierdsneeziba plaasti neween zaur sawu isdenwigo weetu, bet ari zaur winaas wedesu ffaidribu un freetribu wifas darifchana, is kam atkal zelas lauschu uktiziba. Sinans, kur, ka sche, jau peezi pahstahwigi tirtogataji, tur ari konfurenze mudina, gahdat par sawas firmas labu flawu. Neween muhsu seme ir tas rajcho-jumu awots schejeenes tirtogateem, bet ari laba data kreewsemes labibas un linu eet zaur wina rotahm: ta weena no muhsu firmahm stahda leelumd ar lineem Dinaburgd; efaw sche redsejis wairak reifas flastus weelchus, is Zelejas nahlfuschus. — Labibu fuhia no schejeenes wa leelakai datai us Rigu, linus toifni us abf-semem, Wahziju, Belgiju un Franziyu.

Kur schds laifds til daudj top runas no zekamahm preekschu nogulditawahm (Ragerhajer), tur dihd nahf prahdi padomat, waj it ihpafchi Stufmane nebutu weena no lahdam weetahm, kur tahdai nogulditawai butu ihfa stahwone: dselszela mala, tadeht aistahschana weegla waj zaur Rigu, waj ari zaur Dinaburgu; schihd abas pilsehtas ir tahlu, 100 wertes weena, 100 wers. otra, un zaur to laudim grehti aifneedsama; preekschu peesuhstifchana us schejeeni waj ari aistahschana ari Daugawas uhdens zelsch no swara. Naw eeraugams, ka schahdas nogulditawas, pilsehta zekas, ari muhsu sentureem waretu jau pirmd laikd atneft daudj laba, tadeht ka muhsu seme wehl ta naw krumtam schlehrsam or dselszeku linijahm pahrwilka, ka tahs semes, kur schihd nogulditawas til waren weizina lauschu semkopibu. Jo, waj gan semkopis, kam ar sawu wesuminu us pilsehtu aistahwout un atkal atpakal brauzot wesela nedela paeet, gan isees wehl us lahdu speulagiju un eelid nogulditawas sawu prezi, kas, ja laime, par lahdeem mas rubleem waretu zeltees zena, bet daischu reis ari par til pat semd noslhdet. Ja, kur dselszelsch flahm un weena deena pilsehtu war isbraukat, ta sawa lecta. Tomehr wispahrigi til waram gaidit us schihm nogulditawahm; ja masee semturi ari taisni nefanems no wimahm to labumu, tad tatschu tirtogateem winaas nahfs par labu un zaur to ari semtureem. Jo wairak tahs bus sem-turu widu, jo wairak tahs teem derehs; sinans, winaas warehs zelt til pee dsels. waj uhdens zelem. Zerefini, ka radisees weenreis ari muhsu „Widsemes dselszelsch“, pee kura tapat usploufs un uffels daschas weetas, ka muhsu Stufmani. — Schini weeta gribeju gluschi ihfi peeminet weenu zelu, pa kuru eekrist daudj braufschana us Stufmani, bet kas tomehr la weenreis iswiflts un apgrehwotis, tagad stahw nefopfs un ar fatru gadu stitaks paleel, tas ir — no Weetalwos us Stufmani. Zil esmu dsirdejis, tad Weetalweefchi ir tulix gatawi, pa sawu teesu scho zeku usfopit par lahrtigu leelzaku, ja til Stufmaneschchi ari to sawas robechas — kur til mas gabalinsch — tahlak uslabotu. Stufmaneschcheem pahcheem deretu schis zelsch un tee ispelntos ari pateizibu no daudj kaiminu walfim, ja wini us scho darbu Weetalweefcheem roku fneegtu.

Wehl lahdu wahedu ari par muhsu jauno pasta eetaife. Daudj reis pehdejid laikd, pat laikraifds, dsird fuhdsamers, ka forefpondenzija gluschi gauschi nonahstot

fawa weeta, wehl gauschak, nela pee wezds eetaifes. Nu, kas pee tam wainigs? Tagadejas pasta eetaifes neifinataji dschadi war domat, Muhsu pasta eerehdru ufmaniba un laipniba ir jau publikai deefgan pahstifama. Wet apluhstosim paschu eetaifi. Kahds zelsch te wehstulem jaisfaga libdi fanehmojam, to aplahfodami nem-fim peemehram par isuhstifchana weetu Westeenu, kuru Strahdoxa kgs, pagahjuschd gada beigas, par tagadejo pasta eetaif runadams, schini lapd bija minejis. Teif-fim, wehstulei jaeet no Westeenas us Behrsoni, kas robe-scha ar Westeenu guf. Wehstuli eeleef Westeenas pasta tascha un aifstehgtd tascha nu eet us Behrsoni, kur to wairs wala netajsa, bet eeleef leelajd tascha un fuhia rultah tahlak us Stufmani. Scho wina nonahf otrdeend, un paleel tepat libdi zeturdendoi, libdi otroi pasta deenai. Pa tam teel wehstules isfemtas, isfortetas un peederigds pasta taschas isdalitas. Muhsu wehstule nule wehl nahf Behrsonas tascha un tagad teel nonefta us tureeni. Ta tad wehstulei jaeet no Westeenas libdi Behrsoni pilnas 3 deenas, kur wina, taisni ejot, newajag ae 3 stundu. Te nu war redset, kur pahstahw gausuma eemeflis. Schahdai lihkmofchana waretu libdset weenigi zaur to, ka eetaifitu taschas atdarifchana fatra basnizas draudse, kur tascha zaurredama peefstahjas. Zerefini, ka scho pahrlabofchana drihsumd nemd preekscha peenahfoshd weeta; jo par scho gausibu kurnot wifas lauschu lahrtas.

Zelgawas sirgu-tirgus. Zelgawas dome noleh-mufe, sawd sehdeschana 17. janwari, ka sirgu gada-tirgus Zelgawd turpmak noturams no 8. libdi 14. februarim, bet Zahau-tirgus no 12. libdi 18. junijam.

Titelminde. Nakti no 29. us 30. janw. Titelmin-des alus bruhfi iszehlahs uguns-grehfs, zour fo ehfas jumis un data no ehfas feenahm tapa apflahdeta. Domd, ka uguns zehlfuchs no eefalnizas, kas libdi pat wehlai nahf furinata.

Ari dakers. Druzeneeku Muschds, ne tabl no Dobeles, kalpa wihra Araja behns jau daschu gadu teel mozits no krichtams kaites. Behdigeer wezaki bijusch gan jau pee lahdeem trim chrscheem palihdsibas mefler; sahles parafstas, eedotas — bet labofchana naw pe-dshwofuschi pee sawa behnina. Weidstot sawd nebald deend tee nahlfuschi us tohm domahm. sawas draudses mahzitajam list basniza noturet aishuhgchana preeksch nelaimiga. Kas isdomats, tas jadara. 3. janwari sch. g. flimd behna mahte Dshfaleel ruhpiji kurwif 25 wifas pantus, noet us Dobeles pee draudses mahzitaja, S. kgs, isstahsta tam sawas behdas un luhdi lai tas ispiditu winaas wehlechana. Mahzitaje S. kgs, kas wifd apfahetne pahstifams par pateefigu goda wihru, faka feewinai, ka schaf leeta aishuhgchana ne neeka ne-libdesehot, lai ta labaf greechotees pee weetiga ahfsta. Us tam feewina atbild, ka pee ta efot bijufe jau daschu reifi, bet wina sahles nela nelihdsot. Tad mahzitajs tai dewis padomu, lai ejot pee Wahzu draudses mah-zitaja B. kgs, jo atminotees dsirdejis, ka tas preeksch dascheem parafstot sahles pret krichtamo kaiti no kahda Wahjemes ahfsta, warbut, ka tahs libdesehot. Schi pahlausa labu padomu, noet ar wifsem panteem pee mahzitaja B. kgs un luhdi Wahjemes sahles. No B. kgs dabu atbildi, ka tas fenaf gan efot paraf-stijis no Wahjemes sahles pret krichtamo kaiti; bet kad no teem, kas tahs baidijusch, efot dsirdejis, ka gan weeglaki pahrejot, tatschu pawifam neatstahjot, tad turp-mak wairs ne-efot parafstijis un wixant to wairs ne-efot. Tomehr, ja wehlotees, schis buschot patd kahdas parafstot. Seewina it preezigi atdod par rakstifchana sawus 25 pantus un dabu schabdu rezepiti*):

- 1 lote glaubersalz
- fltd uhdni jaiskause,
- un kad atdfis, jadsee
- taf pascha briedi, kad
- mehnefs poleel pilns
- 30. Janwar. pulst.
- 6. 23 minut.
- wafara.
- 28. Februar. pulst. 9
- 15 minut. waf.

Gesuhitaje patd, us ka pilnigi waram palaftees, ir redsejis, ka flimneekam tai pascha deend, kad sahles pahrneftas, eedota porzija no tahm, bet ka nabaga behns, grehti mozotees, wifas luhdak iswehmis atpaf**). Kad nu schis isflahdrojis, ka tas ne-efot ihfais loifs, kas us rezepies noteifts, tad wairak nedewusch. Wet noteifta laikd gan atkal dewusch otu pus no sahlem, to-mehr ta pate nelaine, wifas pa muti ahra. Seewina baidotees, wehl tahlak dot tahdas breefmigas sahles.

No Saufas. Behnseem tika pee mums dibinata semkopibas beedriba libdi ar krahschana un aishofcha-

* Schi originalrezepite schim briedscham atrodas muhsu gla-bafchana. Red.
** Reschds brijnumo, sigam ganderis peektita no tabs por-zijas, bet lam tad retu pa otu galu. Red.

nas kaffi. Tahdas beedribas ir preefch wispabrigan labklahfchanahs loti derigad. Semfopiba newar peemums wairis palikt tahda stahwofli, kahda ta atradabs libdi schim; tadeht par wina weizinaschanu un usplaufchanu tikufchi jaruhpejas. So nu war sekmigi darit ari zaur semfopibas beedribahur, kur semfopjerem ir eefpehjama farunatees un pahfpreest par lauffaimneeziabas wajadfibahm, truhfumeem, to pahrlabofchonahm u. t. t. Lopehs ori Saulas semfopibas beedribas dibinaschanu wareja titai ar preeku apfweljat. Kad nu turflah wehl dibinata krahfchanas ar aifdofchanas kaffe, tad ari tas war Saulas apgabalam but par leelu labumu. Tadeht butu loti wehlejomis, ka beedriba waretu drihsumu usfahki fawu darbofchanos. No eefahuma wina gan nestahweja glu'chi meera, jo fahka fapulzetees un pahrrunat par daschadeem preefchmeteem is lauffaimneeziabas. Bet tagad jau bus drihs pagahjis kahds gads, ka tamlihdfiga beedribas darbofchanahs ir apstahjufehs. Ta tad gan teel titai gaidits us statutu apfweljatfchanu.

Behruaja seema tifa Saula dibinata ari labdaribas beedriba. Libdi tam pee mums pastahwejo la fawla Libgufonu dleedafchanas beedriba, kura fawa laika sem Saulifcha fga wadifchanas bij eemantofufe wispabrigan atfihfchanu un flawu zaur faweeem isrihfojumeem, ka: teateem, konzerteem u. t. t. Bet pehz S. fga aifefchanas no fchejeenes, fahka beedribas zeniba wajafmatees. Schahs beedribas weeta no dibinata mineta labdaribas beedriba, kuras statuti tifa pehz pagaidu preefchneeziabas ihwehlefchanas eefneegti peenahzigu weeta deht apfweljatfchanas. Sem jauna nosaakuma beedriba fahka pehz tam zil nebut nodarbootees ar dascheem isrihfojumeem un dleedafchanas kofpchanas turpinafchanu, kas weegli bij padarams, tadeht ka dseedataju koris pastahweja gandrihs no tahdeem ween dseedatajeem, kuri bij peederejufchi jau pee Libgufonu dleed. beedribas. Bet tagad jau kahdu pufgadu naw neweena isrihfojuma bijis un ari dseedafchanas mahzifchanahs bij schaf laika apstahjufehs. Tadeht tas muhs nepahfseidja wis mas, kad dabujahm sinat, ka Saulas dseedataji isrihfo 5. februaru weefigu walaru ar dleedafchanu un danzofchanu.

Tad wehl butu peeminams tas, ka pagahjufcha gada preefch seemas fwehtkeem tifa rewideta Saulas pagafata teefa. Pehz tam atlahpabs no amata libdijfchinigais teefas preefchfchdetaja M. fgs. Wina weeta efot apfweljatfchanas Studras fgs. Gewehrojams ir, ka ta laika, kad M. fgs bij par preefchfchdetaju, pee mums fahka protokolu rakkit latwifsi. Tas nu gan notika til ween zaur torefeja teefas preefchdetaja Brunneela fga ruhpefchanas pehz tainibahs un lifumu ipildifchanas.

Par pagahjufcho gadu runajot, jafaka, ka auglibas fira tas bij til tahds widejs. Kad nu ari zenas libdi schim bij pa daudf semas, tad naw brihnumis, ka wisur parahdas naudabs truhfums. Sneega pee mums ir fchofeem bijis loti mas un tagad toz patz gandrihs wis nolufis.

Tulumu weefiga beedriba schaf gada atkal roffgaki dodas us preefchu. No jaungada mehnefcha pirmas deenas ta wairis netura „Latw. Amis“. Laikam weeteel pilnam atfinufchi, ka naw wis labi eefch tahs semes tahs Ahprikas dilaaku eepitrees, kur drihs waretu eewanditees flitah semes plehfigo swehtu nagos. — Ar teatea weizinaschanu ari labaki rahdas, jo lamehr no pag. g. septembra Schenfelta fgs par teatea preefchneeku un wadoni eewehletis, arween drofchi waram us labaku irahdijumu panahkumu zeret; jo winsch ir ihni darbigis un fapratigis fpehls teatea leelai. Wehlam ari zirus kreetnus, darbigis fpehls pee tam atrast, ka waram pee nahfofchahs irahdes peedihfhot wairak ufteifchanas. — Pahri mehnefchus gan bija dseedafchanu panahkufe, bet lamehr Kalnina fgs par dseedafchanas preefchneeku atkal ar wairak teefbahm eewehletis, waram gan it drofchi zeret us labeem konzerteem. R. fgam atkal idewees atfahdinato kora wadoni us otru lahgu peememt, un tuliz labakee dseedataji peefolijahs peedafitees. — Libdi schim pee beedribas dejas isrihfojumeem bija panahja musta, tagad peememis Daneberga koris, kas schini apgabala teel loti flawets. — Ari fchogad eewehleti diwi lungi, Berlin un Welmanu Augustis, kureem jagahda par preefchfchfumeem un jautajumu isfahidrofchanahm. Tee ari apwehmufchees, wifwairat gawenu laika zelt preefcha faimneeziaba un ari z. eewehrotus derigas, praktifkus peedihfwojumus un pahrlabojumus. — Til publikai butu pee laika japofia, lai eewastos leela mehra un nemtu drihwu dalibu pee beedribas drihwes un pahki pahrlaezinatos par pahrlaboteem fpehfeem. Waj tee ari eepreefchu flawu pelnijufchi, to nahfotne mums rahdihs, kad laffim pahfpreedumus „Balt. Semfopi“. Eefch fchi laikrafka peenahktos dot pahfpreedumus, jo leelaka data beedru, ka ari nebeedru klauftaji ir semfoppi un tee, ka tahdi, labprahit Semfopi lafa. — Daschas masakas nepilnibas, kas muhsu beedriba wehl butu pahrlabofjamas, lai paleel fchoreif neminetas.

Zewelu Krisus

No Kandawas. Gadijahs man newifchus kahda flolena zensuras sismi redset, kura parafkito no kandawas augstakklafiga skolotaja, D. fga. Zensura israfkita preefch flolena Augusta Kanberga, Wahzu waloda un ta stan: „Für dem Schüler etc.“ Atfal kreetnis afufatiwa leetatojs! Al Kandawa! Tu gan ne-efi wainiga, bet kas lai isnahk no tahdas augstklafigas flolas? Waj nebutu labaki, kad tu minu drihsaka laika pahwehtu par Latweefchu flolu? Tad tatschu tu eemanotu to labu apfiau, ka ne-efi peepalihdfejufe Kahrflu-Wahzeefchus perinat.

Zewelu Krisus.

Starptantifka swejneezibas isfahde, Londona, no Baltijas isfahditajeem pagodinati: ar fudraha medali P. M. Bötte, Rehwele; ar bronfa medali N. N. Malachows un K. M. Meretküll's, Rehwele — wifsi trihs par kilo siwtirahm.

Kreewijas fawstarpiga lopu-apdrofchinafchanas beedriba, kas isgahjufcha gada fahfahdijahs Peterburg, tagad jau war usrahdit deefgan labu drihwibas fpirgtumu un labas felmes. Bet eefam par tam ko runajom, lai pirmas eewafihfinam zeen, lafitajus magenit ar beedribas mehrti, kurefch weegli bus nozgedams no dascheem statutu paragrafeem, ko fcheit peewedifim:

Kreewu fawstarpiga lopu apdrofchinafchanas beedriba teel dibinata us fawstarpiga namata, pee kam mahflopulu ihpafchneekem lai butu eefpehjams fawus lopus apdrofchinat pret wifadeem nahwes atgadijumeem. Beedriba atfahdina par apdrofchinateem mahflopeem, ka: firgeem, ragulopeem u. z. to fflahdi, kas zeltos wineem boja efot waj nu zaur fehrgahm, lipigahm flimibahm, waj ziteem nahwes agadijumeem, waj kas zaur waldibas pawehli teel nomaitati, loi zaur tam aiflawetu lipigu flimibu isplatifchanos. Beedriba eerihlo wifas weetas, kur atrod par wajadfibu, nodatas kantorus un agenturas). Tee, kas fawus lopus beedriba apdrofchinajufchi, paleel par beedribas lozjelkeem no ta laika fahkot, kad fawu apdrofchinafchanas premiju atfahdinajufchi. Kad referwas kapitalis fawneeds peeteefofchu leelumu, tad beedriba war pafeminat apdrofchinafchanas premiju. Bet ja referwas kapitalis fawneeds tahdu augflumu, ka no wina rentem peeteel ar ko fejt waldes isdoschanas un zaurmehra fflahdes flummu, kahda irahdas no beedribas dibinaschanas gadeem rehkinot, tad war general-fapulze nospreest premijas malku pamafaju apfuret, fahkot ar wezakeem, weenmehrigeem apdrofchinatajeem. Referwas kapitalis ir wifu beedribas lozjeklu ihpafchume.

Apdrofchinafchanas eedala diwas fchitras:

I. Lopu apdrofchinafchana pret nahwes atgadijumeem, kas zelas no fehrgahm un lipigahm flimibahm, ka no: mehra, rihles gala puwuma, afins fehrgas, plaufchu karfona, Sibirijas mehra, galwas eemahfcheem u. t. t.

II. Lopu apdrofchinafchana pret ik katra nahwes atgadijumu.

Beedriba peenem apdrofchinafchana 3/4 dalas no ihstahs, weefigahs zenas, waj ari pehz fpreeduma pa-augflina wehrtibu. Pre apdrofchinafchanas nosfehghchanas teel par fawemto premiju isdota kwihle, kas apmainama pret polifi, kurei ir nolihguma fpehls starp apdrofchinataju un beedribu. Lauzineeki war ar waldes atfaju, ja wina peefolito drofchibu atfinufe par peeteefofchu, premijas fawakfat ori pa datahm malkofot.

Pehz tam, kad pehz notikufchahs fflahdes no abahm pufem panahkta weenprahfiba, atfahdinafchana ismalkafama pehz 30 deenahm, til drihs apdrofchinatajs usrahda peenahzigos apleezibas rakkus un polifi. —

Til tahlu ar beedribas statuteem eewafinufchees, lai nu apfuhfojam wina isfahdijahs felmes. Kaut gan pee beedribas dibinaschanas peefolitee apdrofchinajumi pa labai dakaj palikufchi nenoflehgti, tad tomehr eemalfatais kapitalis fweedsas jau pahri par 2 miljoni rublu, kas deefgan eewehrojama flumma. Salihdiniot ar apdrofchinato wehrtibu, wina atfahdinajumu ismalkafajumi naw wis bijufchi leel isgahjufcha gada. Gada beigahs tai atligis 80,000 rublu no fahrtigahm eewemfchanahm, kas tagad jau noguiditi ka referwas kapitala pirmois fahkume. Ar referwas kapitala wairofchanos aug beedribas ihna drofchiba. Zerams, ka beedribai til sekmigi us preefchu irahdajot, drihs laika bus eefpehjams premijas malku pafeminat. Isgahjufcha gada istafija pehz statuteem notefkia premijas malkafchana 4 libdi 10 procentes, eewehrojot katra gubernas weefigohs apstahklus. Ihpafchi Baltijas, Polijas un walfis wafara gubernu muifchurwi peedafijufchees leeloka mehra pee schahs beedribas. Tapat daschi Gelfch-Kreewijas muifchurwi, ka peemehram tagadejais eefchleetu ministris grajs Tolstois un wina preefchghahjejs grafs Ignatjewis, ari apdrofchinajufchi fawus lopu pulkus schaf beedriba. Wehlejam gan, lai beedribas darbofchanahs butu par fwehtibu wifai muhsu walfiei.

*) Ka flahdinajuma redjanis, a i ligu jau eerihfota lahda agentura.

Odeja. Profefors Rowalewffis (zoologs) ufafzinats par profeforu pee jaundibinajamas uniwertiteres Marfelfe (Franzija). Wina folot 15,000 franku algas par gadu.

Politikas pahfskats.

Ata, 21. februaru 1884.

Draudfiba flaru Wahziju un Kreewiju, kas pehdejā laika bij manami atdihfufe, tagad, pehz Wahzu awifchu rakkteem, atkal pilnigi atfawnota. Par atfawnotas draudfibas sismi kas eeflatamis, ka no Wahzeefcheem zeenitais Kreewijas fuhntis, kras Drlowis, kas libdi schim bij Parife, no tureenes pahzjelts us Berlini. Schaf draudfiba nosfprinotees, Berlinē jo leeliffi fwineei Jorga ordena fwehtli. Isgahjufcho trefchdeen patifa 70 gadu, lamehr Wahzu keifars Wilhelmis iraid fchi Kreewu ordena kawaleeris. Wifsch wehl puika budams no 16 gadeem dabuja fcho ordeni no Kreewu Keifara Alefandra I. par duhfhigu ifturefchanos laujā pee Barfir-Dbos. Kreewija aifjubtija, fcho peedihfwojumu godadama, 2 deputajijos us Berlini, kuru usdewums apfweljat keifaru Wilhelmu. Weena ir 4 Jorga ordena kawaleeri: Keelknafs Michails Nikolajewifchis, generalgubernators Hurlo, generalis grafs Schurwalowis un generalmajors kras Dboleffis; otra fahfahw no Kalugas fahjneeku pulka komandira, wifneekem un unterofizeeem. Wahzu keifars ir jau ilgus gadus fcha pulka goda preefchneekis, talab fchi deputajija fuhnta til leela flaita. Abas deputajijas tikufchaw Berlinē loti laipni usnemtas, pee kam, sinams, peeder goda meelafsi, runas un wefelibu uifdofchanas. — Frankfurtā pee Oderes upes notureja Wahzu maigruntneeki tahdu pat fapulzi, kahdu fenof atpakal no Wahzu semneekem bij isrihfofa Gifenahs, kura ufufe fahfahdita un pahfpreesta programu preefch wispabrigan Wahzu semneeku beedribas. Frankfurtas fapulze pilnigi peefrita un peenehma fcho agraki fahfahdito programu. Schih Wahzu maigruntneeku wispabrigan beedribas fwarigafais nolufis ir tas, atkratitees no leelgruntneeku aifbildnibas un gahdat par tam, loi tiktu eezelti tahdi kautas weeteeki, kas pateef ruhpetos aiffahwet semneeku labumu. Wahzu leelgruntneeki, kureis semneeki libdi schim zehla par faweeem aiffahweitajeem reichstaga, jau fen itin gairfchi irahdijufchi, ka wina, fawus labumus aiffahwedami, semneekus jo deenas jo wairak apfwedufchi, kaut gan pee zelfchanahm par kandidateem usfahditi, tee wifai jaukeem wahrdem apfolijufchees un nodeewojufchees aiffahwet semneeku labumu. — **Aufro-Ungarijas laikrafki,** zitu fwarigaku notikumumu truhfuma deht, tagad plafchi jo plafchi pahrrund grafa Majlata flepkawu noteefafchanu un pahahfchanu. Weens no noteefateem libdi pehdejam azumifflim leedsees pee flepkawibas par wainigu efam. Wat wehl us foda weetas, bifttehwam winam pahjarus preefcha flaitam, fahis tilai weenadween fleedfis: „Efmu newainigis — newainigis — newainigis.“ Pahfhrtee pee flaratawahm karajotees ilgu laiku keparojufchees un libdi 17 minutes bijufchi pee drihwibas. Tadeht daschi dewufchi padomu, lai nahwes fodu uifdaritu ar elektribas mafchinu, kas azumifkli nonahwe. Seemal-Amefika laujot wehrfchus ar fchahdu mafchinu. Nonahwefchana notef ar elektribas drihfteli, kas glufchi libdfiga fibinim. — **Franzija** tagad atkal flipri ween runa no Wafninas eewemfchanas. No Panojas un Haidfunas fawifffhot kopā kaza pulkus, kureis no tureenes lehendas leelgabalu laiwinaas fuhfifhot us Wafninu. Stipri ween runa, ka jaunais wifkomandirs nolizis fchi zeetofchana eewemfchanu us 7. waj 8. martu. Tagad efot Tonkina Franzufcheem pee 16,000 leels kaza fpehls, no kureem 9000 fuhfifhot pret Wafninu. 6 batalonus pametifhot Sonata un Haidfuna, lai butu deefgan drofchibas, ka ne-meeri newar fazeltees un lai apfargatu Sarkan-upes zelu. Wef tam wehl efot us Tonkinu nosuhnti daschi gairf fugi (baloni), kureis ari isleketofhot pee Wafninas eewemfchanas. Daschas awifis domā, ka Wafninas aiffahwetajaji fobaidifchotees un tikfhot apfwilboti, redset, ka teem Franzufchi nahf wifū pa semi un pa gairfu. Nu ari drihs peerahdifees, waj Kinas fuhnta, markifa Zeng, draudeem ari kahds pamats, kurefch jau fenal nolleifsees, ka Wafninu aifteefot, wifsch atprahfshot fawus pahfchus un atfahfshot Franziju. Runa ari, ka pat wehl tagad Kineefchi gribot ar Franzufcheem meera isfahgt, ja tilai Franzufchi wizeem atfahhu tos wiffehkus Tang-Sonu un Kao-Bangu. — **Sw.** Etjennē notureta leela laufchu fapulze, pee kuras wifwairak peedafijufchees fozialifli un irahdneeki, kas schim brihfhahm neatrod darba. No prefidenta Grewi apfchelotais anarhifis Ziwofje bijis par goda preefchfchdetaju. No fapulzeteem nosuhnta pee presekta kahda deputajija, kas lai kam liktu preefcha wina grehto fahwofli. Presekis deputajiju fawemot teizis, ka winaam pret faimneeziabas tagadejeem grehtajeem apfahklem ne-efot nekahdu libdjeklu, bet ka wifsch tafschu busshot it wifu darit, kas ween til fahwot wina fpehla, lai waretu palihdset irahdneekem. — **Napoleo-**

nistu komiteja bija aissubstijuse sustaus pee printiska Napoleona. Schis toš fanemot bij turejis labdu runu, kura aisschris bonapartistu dubshigo wadoni un tautas weeteefu Kafanaku, nosauldamš wina politiķu par leeligu, dumpigu un bespēhīgu. Kafanaka laifraiss „Le Pays“ nemas wehl naw peeminejis scho runu, lai gan it ihpachi Kafanaks patš tani dikti aisskarts. Dāshi wina klusu zeeschannu tā isleel, ka togad Kafanaks warbut sagatawojot labu belseenu pret pašu prinzi Napoleonu. — Resen tika wasata pa wifsem laifraisteem ispaustā sira, ka pret Itālijas lehninu Umberto esot bijis nodomats idarit atentatu. Scho nodomu labds wihra esot gribejis idarit ar pulwera pudeli. Tagad Italeeschu awises par mineto notikumumu dod schahdu isfklaidrojumu: Rahds lauku medineeks ar pilnu pudeli pulwera isgahjis ahpschas medit. Rā sinams, ahpscha dshwio apalsch semeš alā, kura mehds but wairak isejas zaurumu. Ahpschu idabut laukā no alās, naw weegla leeta. Italeeschi minetā apgabala preeksch tam isgudrojufchi derigu lihdseli. Medineeks pareem lihds ar pulwera preebirtu pudeli, eebahsch tani degli, kura ahra galu aissbedsina un tad or wifu pudeli eestumj ahpschas

alā. Deglis noteel begdams lihds pulwerim, kuzam aissdegotees noteel stipri sprahsjeens, pehs kam pa wifu alu isplotas pulwera duhmi, ko ahpscha newar pazeest un tadehl leen ahra no alās. Tā sagatawojes medineeks ari atgadisees Korneto dshlshzeta tuwumā. Schandars Barikio, nomanidams, ka medineekam naw jaks simeš, gribejis to apzezinat. Medineeks, negribedams kantees apzezinat un strahpi maksat, jahjis mult, bet til drihs, ka tas behdīs projam, schandars schahwis us to. No schahweena sadusmots, medineeks metis schandaram ar sawu pulwera pudeli pa galwu. Un tas ir wifs notikumš, kas tulit isdaudsinats par atentatu. Resbutu toreis lehninisch Umberto pa to pašu dshlshzeta garam brauzis, tad neweenam nebutu ne prahta nahjis, scho neezigo atgadijumu upubst par usbrukumu pret lehnina dshwibu. — Egiptē schim brichscham wehl nekās femischki eewehrojams naw notijis. Rā togad dshrdams, tad Suakimā sapulzetais Anglu spehls ne-eeschot wis tablu projam no schi ošas pilsehta, neds ari isihkoschot labdu ekspediziju us Tokaru. Teem ari ne pa wifam ne-esot patikschana dotees dshoku projam us eelschsemi. Anglu zeetjemes spehls ir kori wahjisch, to wini pašchi

ari it labi sin un lamdehl teem ne prahta nenahl, ar to eguht leelu fara flawu. Rā sinams, Anglu fara spehls pašabw gandrihs weenigi no dereteem algadscheem. No dereta kalpa naw nekās leels sagaidams. Un Egipteeschu saldati, kurus waretu nemt palihgā, wehl ne til douds neder. Tee til ir paraduschi weenai un oitai powehlei pretotees, wifadi aissbidinatees, taist nemeerus un behgt. Tā peemechram nesen atpakal gribeja labdu doli Egipteeschu saldatu no Suakimas fuhit us Trinitatu, bet tee wifā spehā pretojabs schai pawehlei, aissbidinajotees, ka wina plinschu lodes neleenot zauri dumpineeku wairogeem; wini aridlan nemas newarot saprast, kalab scho wehl wajagot, kad jau Anglu saldati nosuhiti us Trinitatu. Trinitatā tagad esot 4300 Anglu kareiwju, bet cenaidneeku spehls esot no 10,000 lihds 12,000 wihru leels. (Journ. de St. Petersb.)

Drukas kludās.

Balt. Semf. 7. num. 27. l. 1. št. 43. rindā no augšas, naw wis jalafa „Kublās“, bet **Rabids**.

Atbildigs redaktors: **A. A. Silijs.**

Дозволено Цензурою. 21. Февраля 1884. г., Пгг.

Sludinājumi.

Mitraljezigu
augstu laimi
kā saderinateem,
Rozenbergu Leontinei
Gulmanu Atinu,
izsauca
Zēweju Krišus.

Iffolischanas.
Dito Iffolita:
27. februari sch. g. pee Aiswites Wirspilsteefas dshitumischā **Zaun-Appuse.**
5. martā sch. g. pee Schlahschates magistrata **Mafacta Zoelfohna gruntsgabals** sem bi-votē Nr. 77.
27. un 30. julija sch. g. pee Aiswites Wirspilsteefas Embotes Iffolischēlē pedertigās **Dšir-gas muischas Mēschā-Lausu mahjas.**
7., 8. un 9. augustā sch. g. pee Schrowis wirspilsteefas, Iffolites arinki pedertigās **Weg- un Zaun-Zibemufes Kusū mahjas.**

Krona muischa, frogu un weschlangu muischu isnomaschana Kursemē un Widsemē. Schogad tape isnomaschā schabdas krona muischas, frogu un mēschā muischas:
23. februari pee **Klawefalna** pagasta waldes, **Zehsu** aprinki: **Klawefalna** muischa un tureenes **Zantšū** frogu us 12 gabdeem.
25. februari, pee **Walmeermuischas** pagasta waldes, **Wilaudes** aprinki: **Walmeermuischas** bafnijas frogu us 12 gabdeem; **Wraiferas** frogu us 12 gabdeem.
28. februari, pee **Alschwangas** pagasta waldes, **Mispures** aprinki: **Dubres**, frogu us 12 gabdeem.
28. februari, pee **Zaurfaines** pagasta waldes, **Zaunselgawas** aprinki: **Zaurfaines** arafschmēsch muischa ar frogu us 18 gabdeem.
1. martā, pee **Baldones** pagasta waldes, **Bauskas** aprinki: **Baldones** mēschā muischa ar frogu us 18 gabdeem.
3. martā, pee **Tukumas** pilsteefas: **Dzūfumas** mēschā muischa, ar frogu us 18 gabdeem.

Kurf. bischk. beedriba
noturehā
sapulzi
26. februari, Weinberga weefnizā, pulksten 2 pehs pusd. **Presidents.**

Selg. Latw. beedriba.
Swehildeen, 4. martā sch. g.
Kahrtiga
runas-wihru sehdeschana.
pulkst. 12 1/2 p. p.
Deenas-fahrtiga:
1) Beedribas naudas stabwollis
2) Kad sauzgoma wahlshchā general-sapulze?
3) Par tablakā teatas wadischanu.
4) Par jaunu beedru dshemschanu.
Peeschm. Kad nebus labi 15 runas-wihru tad feredumi nebus frehā.
Preekschneeks.

Kreewu sawstarpigā lopu apdrofchinashanas beedriba,
kas Peterburgā dibinata, peenem apdrofchinashanā pret fehgahm un pret it katra nahwes atgadijumu **irgus, gowis** u. t. t.
Apalsch-agentis **J. Rudolfs,**
Rigā, Palejas-eeelā Nr. 5.

Baltijas Semkopis lihds ar Peelikumu
Iinohls ari nahfoshā 1884. gadā, usahhdams sawu 10. gada gahjumu. Pašchā „Semkopi“ it ihpachi dabus weetu roksti par lemkopibu, šaimneezibū, sodshwi, weschibas kopschanu, sinbu, politiku u. t. t. Peepalihdschenu taisni peefolijufchi wisulabatee Latweeschu rakfimeeki. Sawai toutai Semkopis arweenu bus stingris aisschahwis.
Maksa ar peefuhitichanu par pasta:
ar Peelikumu par gadu 3 rubl. — kop.
bei " " " 1 " 60 "
ar " " 1/2 " 1 " 60 "
bei " " " — " 85 "
Maksa bes peefuhitichanas Rigā:
ar Peelikumu par gadu 2 rubl. 50 kap.
bei " " " 1 " — "
ar " " 1/2 " 1 " 30 "
bei " " " — " 55 "
Peelikums ween par gadu ar peefuhitichanu 2 rubl., bei peefuhitichanas 1 rubl. 50 kap., par 1/2 gadu 80 kap.
Aiswiteschanas fanem **Rigā: Balt. Semf. ekspedizija, Ab-Atgas Kalkas un Dšinam-eeelas** sūbri Nr. 14, **Puhjischu Gederta** un **beedra** grabmatu wabrdotawā, bei tam wehl **Kapceina, Zebites, Altberga** un **Rumberga** grabmatu bodēs un aissas žitas weetas, kur peher ita ispalts. **Selgawā: Beshorna, S. Allunana** un **J. Jegera** ar bodēs un **S. Weinberg** fga weefnizā **Leel-eeelā** **Bauskā: Allunana** un **Belmana** ar bodēs; **Bahroelē: Bredischā** bodē; **Peepaja: Aistina** ar bodēs; **Safmatā: brahnu** **Grawdina** ar bodēs; **Talsās: Wolonschewsta** ar bodēs; **Tukumā: G. Baumana** ar bodēs; **Zelashkadē: Kratina** ar bodēs; **Zaunselgawā: Schwabes** ar bodēs; **Wentspils: Miesā** ar bodēs; **Zehsis: Ceepina** ar bodēs; **Wolkā: M. Rudolfa** ar bodēs; **Rajerē: Aistne** ar bodēs; **Renzenās: Steikmana** ar bodēs; **Kanna** pee walisch fshimera **Wira, Dscherenē** pee turgotaja **Ewersā, Zaun-Bilskā** pee fshiranta **Danze**, un wifas wagaftu waldēs, **flalas** namōš u. t. t.
Semkopis ir stipri isplotāts un teel isuhitēs douds eksemplarōš, tadehl sludinajumus tani nodrukāt loti wehrtejas.
Kas 10 eksemplarōš us weenu adrsē apstēllē, dabu 11. par wēsti.

E. Jakobshna buhwmaterialu wabrdotawa
Selgawā, Dshlshzeta eeelā Nr. 5.
schlehrsfeelā pa kreisi rotē, eepretim jaunjam zeetumam, peedahwā par lehtakajahm zenahm no sawa labi ismekleta un bagati apgabdata sausu buhwmaterialu lehgera, tā: egles un preechu balkus, plankas, dehlus, laktas, spundetūs un ehweletūs dehlus, grihdu lihstēs, alschnu plankas un dehtūs, eelsch- un ahra kleidungas wifadā garumā un beesumā, tāpat ari preechu slihpuru uomalus, needrites, flalus, wifadas sortes keegelū, dubultūs un krahns klinkinūs, laktas, dalsitūs un Anglu keegelūs.
Wilnas fahrschana.
Petermuischas sudmalās, eepretim **Weg-Platonei**, wimu katra deenu fahrsch un peedahwā sawu darbu zeenigai publifai.
Manā drukatawā,
Rigā, **Wewer-eeelā Nr. 5**, ir dabujamas schabdas grabmatas:
Istā tautas biblioteka № 1, **Maksa** 15 kp.
№ 2, " 15 "
Wihlestibas pūtiēs, dšeejinas „au- nibai. 10 "
Selta tetsh, jeh: **Naudas** un **trebita** wara. 3 "
Dulats is **Amerikas**. 3 "
Frigis **Reinharda**, **Kahda** skolotaja peedshwajumi, **Zauns** romans, **Wtr-** mals sehjums. 100 "
Metwapposhs laifa **paregis**. 10 "
At tu mans mihlais **Augustinisch**. 5 "
Wihlestiba peewilta **jaunette**. 5 "
Martina **Kutera** m. **Kattimus**. 5 "

Ihsa geografija
pagasta skolahm.
Sakabojis **R. Kaymanis**,
Maksa 20 kap.
Apgahdatais **Puhjischu Gederts** un beedris **Rigā, Ahrrigas Kalk-eeelā Nr. 14.**

Wisadus darbus
pee
sudmalahm
(dšinawahm),
tā **damsa, uhdens** un **wehja** **dšinawu buhweschannu** no wezalahm lihds **wisjannalahm** cetaisem un zitu **palihga** **maschinu** **cerihkoshannu** **sudmalās**, tā ari cerihket **preeksch labalo** **Maf-** **kawas** **miltu** **isgatawoshanas** (**Schmüllerei**);
tapat ari **wisunfshabas** **islaboshanas** un **pahrlaboshanas** **pee** **sudma-** **lahm** **ustumais** un **isbara**
Wilhelms Bulwahn's,
sudmalu buhwmeistars,
Peterburgas **Ab-Atgas**, **Gospil-** **aku eeelā Nr. 17.**

M. Jakobsons.
Gatawus
kungu apgehrbus
wisjannalds musturōš no eelsch- un ahriemju drehbes, par wislehtalahm zenahm pahrdod
Chr. Lermanis,
Rigā, **leelā Kalkju eeelā Nr. 21.**
Postelleshanas fahrtigi isgatawo.
Smalli maltu
gipsi,
labatee mehli preeksch **ahbolina** un **pah-** **schu** **augeem**, **peedahwā**
J. C. Zelma
gipsa fahrtiga **Rigā.**
Keelas **Pehriwa** **nr.**
Fahrtiga eeelas sūbri.
Moliftawa:
tagad atonas **Ab-Atgas** **Kalku** un **Zuhrmann** **eeelas sūbri Nr. 21**, 1 tr. **Ladent** tā **fahsē** **daritshanas** **stiri** **panalcojufshaba**, **direktsja** **notschmuse** **turpitan** **2** **reis** **nedelā** **noturet** **vilnigas** **sch-** **deschonas**, **pirmdēen** un **zeturdeēen** **us** **plst.** **7-9** **wakara**; **bei** **tum** **teel** **katra** **deenu** **no** **10-11** **preeksch** **waldē**, **nogudijumi** **us** **augteem** **pre-** **emti**, **beedru** **dahibas** **naudas** **un** **jauni** **be-** **dri** **peenenti**, **sa** **ai** **wifadas** **wajadshgas** **sinas** **un** **isfklaidrojumi** **pafrcegti.** **Direktsja.**